

(Rik Hoet)

1. Luther noemde de brief van Jakobus “een strooien brief” (cf. 1Kor 3,12) omdat hij de paulijnse rechtvaardigheidsleer zou tegenspreken, althans zoals Luther die verstond (*sola fide*: vgl. Jak 2,24 met Gal 2,16). Maar omwille van zijn bijbels-profetische “optie voor de armen” (cf. Jak 2,1-7.14v; 5,1-6) wordt hij door anderen gewaardeerd als “de Amos van het Nieuwe Testament”. Maar zowel de negatieve waardering van de Hervormers als de positieve waardering van de voorstanders van de bevrijdingstheologie dreigen door een vooringenomenheid onrecht te doen aan de betekenis van Jak, indien de sociale boodschap van deze brief niet begrepen wordt als de concrete uitdrukking van zijn “godsdienstig” evangelie, namelijk: Gods liefde.

2.

Men heeft Jak 2,14-26 gehouden voor een anti-paulijnse polemieek. Maar Jak bedoelt niet Paulus' leer over de rechtvaardiging tegen te spreken. (...) De “werken van het geloof” zijn geen voorwaarden om Gods gunstig oordeel (“rechtvaardiging”) te krijgen, maar uitdrukking van het dankbare vertrouwen in zijn liefde (= zijn wil dat wij leven). Hiermee staat Jakobus niet in tegenstelling tot Paulus, maar zegt hij integendeel hetzelfde als bijv. Gal 5,13-26.

De tegenstelling gaat niet tussen geloof (zonder werken) enerzijds en werken (zonder geloof) anderzijds, maar tussen “geloof zonder werken” en “geloof met werken”. (...)

3.

Als het geloof verwordt tot een louter “weten” of “aannemen” van inzichten of “waarheden”, dan is het geen bijbels geloof (in de zin van “akte van vertrouwen”) meer. (...)

Het is een bekoring voor ieder van ons om te denken dat we met een zinvolle liturgie met mooie liederen en wetenschappelijk verantwoorde uitleg van de Schrift zeer godsdienstige mensen zijn, maar Jezus waarschuwde al: “Niet wie Heer, Heer roepen (of Kyrie, Kyrie zingen) ...” (Mt 7,21). Het enige criterium van Gods eindoordeel over ons leven is: “wat heb je aan de minste van mijn zussen of broers gedaan?” (Mt 25,40).

(...)

Jezus van Nazaret is een hoogtepunt in de menselijke geschiedenis omdat Hij heel zijn leven geleefd heeft vanuit het vertrouwen dat God beter zijn leven verdedigt en zal bewaren dan dat Hij het zelf kan doen. (...) Daarvan mogen wij getuigen in al onze ontmoetingen met gelijk wie we op onze weg tegenkomen.